

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA 24.9.2019

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA

Toimielin

SIVISTYKSEN TUKIPALVELUT

Palvelualue

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja Virpi Lehmusvaara

Sivistyksen tukipalvelut sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Toimialueen hallinto
- Ruokapalvelut

TOIMIALUEEN HALLINTO

Palveluyksikkö

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja Virpi Lehmusvaara

OLENNAISET TAPAHTUMAT TAMMI-ELOKUU 2019

Palvelualueella on edistetty seuraavia kokonaisuuksia vuoden 2019 tammi-elokuun aikana.

Palveluverkko

Palvelualueella on palveluverkkosuunnitelman etenemistä toteutettu yhteistyössä Tuusulan Tilapalveluiden ja kaavoituksen kanssa. Saimme hyväksytyksi Martta Wendelin –päiväkodin hankesuunnitelman, Kirkonkylän hankesuunnitelman, Riihikallion strategisen suunnitelman ja väistöilojen toteuttamisen sekä Halosenniemen kehittämissuunnitelman, Urheilukeskuksen kehittämissuunnitelman ja BMX-radon tarveselvityksen. Väistöilohankinnat valmisteltiin Riihikallion ja Ruotsinkylän kouluihin ja ne otettiin käyttöön elokuussa 2019.

Monio, lukio ja kulttuuritalon, elinkaarimallineuvottelut saatiin päätökseen ja valtuusto hyväksyi hankkeen toteuttajaksi Skanska-Caverion ryhmittymän, joka tarkoittaa, että rakentaminen alkaa syksyllä 2019. Kesällä vastaanotimme YIT Oy:n oikaisuvaatimuksen ja valituksen markkinaoikeuteen. Vastineet markkinaoikeudelle ja oikaisuvaatimukseen on valmisteltu heinä- ja elokuun aikana ja ovat kunnanhallituksen ja valtuuston käsittelyssä elo- ja syyskuussa 2019.

Varhaiskasvatuksen ja koulujen oppimisympäristörakentamisen Iloisen oppimisen Tuusula –käsikirjaa valmisteltiin palvelumuotoilun keinoin. Työssä on ollut mukana asiantuntijoita, esimiehiä, opetushenkilöstöä, oppilaita ja huoltajia.

Jokelan koulukeskuksen kehittämissuunnitelma on käynnistetty sekä Jokelan monitoimitalon perusparannus, johon liittyy toiminnallisia parannuksia kirjaston tiloihin ja Jokela-saliin. Pääkirjaston peli- ja satuhuone saatiin valmiiksi.

Hankkeet ja kehittäminen

Tuusula koordinoi Länsi- ja Keski-Uudenmaan kuntien yhteistä #uuttakoulua –hanketta. Isoimpina tavoitteina hankkeessa on johtamisen kehittäminen, yhteisöllisen hyvinvointityön kehittäminen ja toimintakulttuurin muutos. #uuttakoulu -hanke käynnistyi sekä projektipäällikön että projektikoordinaattorin rekrytoinneilla ja kick-off-tapahtumalla 5.4.2019. Hanke käynnistyi kouluillamme elokuun alussa ja mukana on yli 50 koulua, jotka osallistuvat hankkeen prosessikoulutuksiin ja kehittämistoimintaan. Hankkeeseen kuuluvat kuntien ja kumppaneiden rahoitusosuussiirrot on tehty elokuussa.

Sivistystoimessa tehtiin useita valtione erityisavustushakemuksia Opetushallitukseen. Osa rahoituspäätöksistä tuli 12.4.2019. Hakemukset koskevat lukion, peruskoulun ja varhaiskasvatuksen kehittämistä. Saimme rahoitusta seuraaviin kohteisiin ja näiden osalta kehittäminen aloitettiin elokuussa 2019.

- Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen positiivisen diskriminaation edistämiseen, 68 320 euroa
- Valtionavustukset kaksikielisen opetuksen laajentamiseen, Kieli-Kievari, 25 000 euroa
- Valtionavustus kielten tutoropettajatoiminnan kehittämiseen, 10 000 euroa
- Valtion erityisavustus koulun kerhotoiminnan tukemiseen, 30 000 euroa
- Valtion erityisavustus koulutuksellista tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin esi- ja perusopetuksessa, 186 250 euroa
- Valtion erityisavustus lukiouudistuksen toimeenpanon tukemiseen, 72 252 euroa
- Yleissivistävän koulutuksen kansainvälistyminen, kansainvälistymisen kehittämishankkeet, Globaali-kasvatuksen poluista tienviitoiksi, 10 000 euroa
- KuumaTVT-verkosto alueellisen tutoroinnin kehittäjänä, 209 000 euroa (yhteinen hanke, vetäjänä Nurmijärvi)

Palvelualueella on edistetty tanssin perusopetuksen käynnistymistä, uuden sähköisen perhekeskusmallin kehittämistä, osallistuvan budjetoinnin toteuttamista, HYTE-työn kehittämistä, Thinking portfolio -kehittämiskulun käyttöönottoa sekä käynnistetty kunnan kansainvälistymissuunnitelman laadinta. Uusi perhepalvelut sivusto avautui elokuussa. Koulunuorisotyön malli on valmisteltu ja otetaan käyttöön syksyllä 2019.

Sisäilmätyö on keskeisessä roolissa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen terveellisten ja turvallisten oppimisympäristöjen järjestämisestä. Jatkettiin kehittämistyötä kehittämissuunnitelmissa sekä Satakunta- ja Ratkaistaan yhdessä -hankkeissa, kohdekohtaista sisäilmätyötä tehtiin 10 kohteessa sekä vahvistettiin viestintää avaamalla uudet verkkosivut.

Henkilöstöasiat

Järjestelyvaraeräneuvottelu käytiin laajasti alkuvuoden aikana sekä kunnallisen virkaehtosopimuksen että opetusalan virkaehtosopimusten osalta. Suurimpina kohderyhminä olivat koulun kehittämiseen ja erityiseen tukeen ohjata määrärahat, ruokapalveluiden henkilökunta, koulunkäynnin ohjaajat, koulusihteerit, varhaiskasvatuksen henkilökunta ja kirjaston työntekijöitä. Tuusulan ruokapalvelut siirtyivät sivistyksen toimialalle vuoden 2019 alusta lukien.

Osaamisen kehittäminen

Palvelualueella tuettiin osaamisen kehittämistä käynnistämällä vuoden alusta johtoryhmävalmennus niiden koulujen johtoryhmille, joita suurimmat palveluverkon muutokset koskettavat. Toimintakulttuurin ja johtamisen muutosta viedään eteenpäin palveluverkon ohjausryhmän tuella. Teams- järjestelmästä toteutettiin pilotit palveluverkon ohjausryhmälle ja rehtoreille. Koulutusta on järjestetty hallinnolle ja lautakunnalle.

RUOKAPALVELUT

Palveluyksikkö

Vastuhenkilö: Ruokapalvelupäällikkö Kirsi Hanski

OLENNAISET TAPAHTUMAT TAMMI-ELOKUU 2019

Kouluruokailu on osa opetusta. Oppilaille tulee tiedottaa kouluruokailun tarkoituksesta ja merkityksestä sekä käytännön järjestelyistä. Kouluruokailussa on aikuisten läsnäolo erityisen tärkeää. Kaikissa Tuusulan kouluissa on aloittanut toimintansa rehtorin koolle kutsuma kouluruokaryhmä, jossa rehtorin ja kotitalousopettajan lisäksi ovat jäseninä ainakin ruokapalveluiden, opettajien ja oppilaiden edustajat. Toimikunnan tehtävänä on mm. ottaa kantaa koulussa tarjottavaan ruokaan ja vaikuttaa kouluruokailun järjestämiseen.

Kouluruokaryhmän tapaamiset 1.1.–31.8.2019

Hyrylä	1
Hyökkälä	2
Jokelan yläaste	3
Kellokosken koulu	3
Klemetskogin koulu	1
Kirkonkylän koulu	3
Kolsa	2
Lepola	2
Linjamäki	1
Mikkolan koulu	1
Nahkelan koulu	2
Paijalan koulu	3
Pertun koulu	2
Riihikallion koulu	1
Ruotsinkylän koulu	1
Rusutjärven koulu	1
Tuomalan koulu	3
Vanhankylän koulu	3
Vaunukankaan koulu	2
YHT	37

Kouluruokadiplomi® on kouluille myönnettävä tunnustus ravitsemuksellisesti, kasvatuksellisesti ja ekologisesti kestävä kouluruokailun edistämisestä. Makuaakkoset-diplomi® on päiväkodeille myönnettävä tunnustus ravitsemuksellisesti, kasvatuksellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä päiväkotiruokailun edistämisestä. Valtaosalle tuusulalaisista päiväkodeista on haettu makuaakkoset – diplomi alkuvuodesta 2019. Ainoa päiväkoti ilman diplomia on Vaunukankaan päiväkoti. Kouluruokadiplomi puuttuu vielä Kirkonkylän koululta, Mikkolan koululta, Linjamäen koululta, Nahkelan koululta sekä Vaunukankaan koululta. Puuttuvat diplomit haetaan viimeistään syksyllä 2019.

Kesällä 2019 Riihikallion Kotkanpuistossa järjestettiin Riihikallion kehittämisverkoston ja Tuusulan kunnan yhteinen puistoruokailukokeilu. Kokeilu kesti kesäkuun kolme ensimmäistä viikkoa. Ruokailu oli tarkoitettu 1.–3.-luokkalaisille ja kotona hoidettaville alle kouluikäisille lapsille. Ruokaa tarjottiin arkisin maanantaista perjantaihin klo 11.00. Puistoruokailussa oli aivan oma ruokalistansa, joka oli laadittu lapsille kohdistetun suosikkiruokien kyselyn mukaan. Tämä kysely suosikkiruuuista tehtiin Riihikallion koulun oppilaille toukokuussa 2019. Puistoruokailuun osallistu keskimäärin 40-70 ruokailijaa päivässä.

Hävikkiruoan torjumiseksi on eri tapoja. Suomessa koko ravitsemusalan (kotitaloudet, ravitsemuspalvelut, kauppa ja teollisuus) hävikin osuus on noin 10–15 % ja hävikin määrä on noin 335–460 miljoonaa kiloa vuodessa. Tuusulassa on kaikkien koulujen ja päiväkotien ruokahävikkiä on tilastoitu vuoden 2019 alusta. Ensimmäisen on otettu tarkasteluun päiväkodit. Hävikkiä syntyy päiväkodeilla erityisen paljon koulujen loma-aikoina, kun ilmoitukset hoidontarpeesta eivät vastaa toteutumaa. Ruokahävikin määrää seurataan tarkasti päivittäin etenkin ylililatun ruoan suhteen. Ylililatulla ruoalla tarkoitetaan ruokaa, jota kukaan ei koskaan ota lautaselle. Ryhmäpäiväkodeissa ruoan jakaminen ryhmiin omiin astioihin lisää ruokahävikkiä, linjatoruokailussa hävikkiä jää huomattavasti vähemmän. Toukokuussa lounaalla biojätettä syntyi n.30 g/lounasruokailija. Kesäkuussa ruokahävikkiä syntyi keskimäärin n. 90 g/ lounasruokailija. Kesäkuun tilastosta voidaan huomata, että hävikin määrä kolminkertaistuu, kun koulun loma-aikoina ruokailijamäärä ei ollut tarkasti tiedossa.

Uuden lukio ja kulttuuri/monitoimitalon Monion ja Martta Wendelinin päiväkodin suunnittelu on alkanut ruokapalveluiden osalta. Ammattikeittiösuunnittelu perustuu aina asiakkaan tarpeisiin ja toimintatapoihin. Kiinnitämme erityistä huomiota keittiöprosesseihin, työergonomiaan ja toiminnalliseen ympäristöön.

Leasing – rahoituksen tarve on oletettu suurempi, koska Kirkonkylän koulun väistötilat laajennettiin koulun tarpeita vastaaviksi keittiön osalta. Leasing kustannukset ovat n.1100 € /kk keittiön osalta.

Ruokapalvelut järjestivät 5.-7.8.2019 hätäensiapukoulutukseen keittiöhenkilökunnalle. Kouluttajana toimi SPR:n hyväksymä ensiapukouluttaja. Koulutuksen sisältöön kuuluivat tajuttomuus, elvytys, vierasesineen poisto, yleisimpien sairauskohtausten hoito ja ensiapu. Keittiötyön riskit huomioiden painotettiin myös palovammojen hoitoa, haavaoja ja myrkytyksiä (erityisesti silmävammat, iheroiskeet, syöty myrkky).

Tuusulan kunnan ruokapalvelut on ollut mukana “Ilmastokestävyys keittiössä – ruokakulttuurin murroksen arkiset mahdollisuudet” hankkeessa. Hanke on Koneen Säätiön rahoittama hanke, joka toteutetaan Helsingin yliopistossa vuosina 2018–2021. Hanke tarkastelee kotitalouksien, lounasravintoloiden, mediakeskustelun ja politiikan näkökulmasta jo aluillaan olevaa kulttuurista muutosta, jossa nykyiseen suomalaiseen arkiruokavaliioon tulee enemmän ilmastokestäviä, vegaanisia kasvisruokavaihtoehtoja. Tutkimuksen rinnalla hankkeessa on toiminnallinen puoli, jossa kehitetään noin 30 ilmastokestävää ja vegaanista reseptiä sisältävä reseptipankki lounasravintoloiden käyttöön. Toiminnallisessa osuudessa Tuusulan kunnan ruokapalvelut on osallistunut reseptien kehittämiseen ja testaamiseen kylmävalmistuksella.

2019 Investoinnit Ruokapalvelut

Hyökkälän koulun keittiölle on hankittu 4 yhdistelmäuunia. Kilpailutus on suoritettu ja uunit on asennettu kesäkuussa.

Lepolan koulun keittiölle on hankittu yhdistelmäuuni, ruoankuljetusvaunut ja pakastekaappi sekä kylmätilan eristystä on parannettu. Kaikki korjaukset ja hankinnat on suoritettu kesäkuussa.

Jokelan yläasteelle on hankittu uusi ruokailulinjasto, joka on asennettu toimitusvaikeuksien takia vasta syyskuun aikana.

Vaunukankaan koululle ruoankypsennysvaunujen uusiminen on tapahtunut heinäkuussa. Paijalan koululle on hankittu uusia pata ja uuni, asennus on suoritettu kesäkuussa.

TUNNUSLUVUT

	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	31.8.2019
Ateriat kpl	2 114 865	2 100 323	2 117 970	2 016 816	1 239 213
muutos %	-0,87	-0,38	0,46	-3,57	
Bruttomenot €/ateria	2,49	2,54	2,49	2,55	
muutos %	0,4	2,01	- 5,5	6,25	
Valmistuskeittiöt kpl	5	5	5	5	4
Jakelukeittiöt kpl	39	38	39	38	37

OPPIMINEN

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Opetuspäällikkö Markus Torvinen

Oppimisen palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Perusopetus
- Lukio
- Kansalaisopisto ja taiteen perusopetus
- Kasvun ja oppimisen tuki

OLENNAISET TAPAHTUMAT PALVELUALUEELLA TAMMI-ELOKUU 2019

PERUSOPETUS

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Opetuspäällikkö Markus Torvinen

OLENNAISET TAPAHTUMAT TAMMI-ELOKUU 2019

Kouluun ilmoittautuminen toteutettiin tammikuussa ja ensimmäisen luokan oppilaita aloitti 1.8.2019 yhteensä 520 oppilasta. Elokuussa 2019 kouluissa oli yhteensä 5159 oppilasta vuosiluokilla 1-9.

Iltapäivätoimintaan haettiin keskitetysti tammi-maaliskuussa 2019. Määräajassa paikkaa on haettu 437 oppilaalle, joista 306 on tulevia ensimmäisen luokan ja 105 tulevia toisen luokan oppilaita. Kolmannen ja neljännen luokan oppilaille paikkaa on haettu 10 oppilaalle, jotka ovat pääosin valmistavan luokan oppilaita tai erityisen tuen oppilaita. Iltapäivätoiminnassa aloitti elokuussa 460 lasta.

Kesäkuun kahdella ensimmäisellä viikolla järjestettävälle kunnan päiväleireille oli haku käynnissä maaliskuussa. Leirit pidetään Metsäpirtillä sekä Hyökkälän, Kolsan ja Kellokosken kouluilla. Leirit olivat pääosin täynnä. Paikkoja jäi vapaaksi Kolsan toiselle leirille. Leirien järjestämiseksi Tuusulan kunta on saanut aluehallintoviraston avustusta lasten ja nuorten harrastustoiminnan järjestämiseen.

A2 –kieliohjelmaan lisättiin uutena kielenä espanja. Etelä-Tuusulassa kielivalintoja tuli yhteensä 109 (espanjan kieli 88, saksan kieli 22). Ranskan kielen osalta valintoja ei tullut riittävästi ryhmän perustamiseen. Pohjois-Tuusulassa valintoja tuli yhteensä 39 espanjan kieleen. Saksan ja ranskan kielten osalta valintoja ei tullut riittävästi ryhmän perustamiseen. Näin ollen aloittavia opetusryhmiä kieliin muodostuu Etelä-Tuusulaan yhteensä 6 ryhmää ja Pohjois-Tuusulaan 2 ryhmää.

Lukuvuonna 2018-2019 opetuksen koulutuskalenteri toteutettiin sekä ulkopuolisten kouluttajien että omien opettajien pitäminä kolmen tunnin pituisina iltapäiväkoulutuksina: <https://tuusula.sharepoint.com/sites/kaiku/tyoryhmat/Opetuksen-koulutuskalenteri/SitePages/Kotisivu.aspx>

Lukuvuoden 2019-2020 koulutuskalenteri rakennetaan yhdessä Mäntsälän kunnan kanssa. Koulutuskalenterin tarjonnalla tuetaan pääasiassa kehittämissuunnitelman kuntakohtaisten painopisteiden osaamista. Koulutuskalenteri julkaistiin koulujen alettua ja ilmoittautumiset lähtivät liikkeelle aktiivisesti. Linkki kuluvan vuoden koulutuskalenteriin löytyy osoitteesta <https://tuusula.sharepoint.com/sites/kaiku/tyoryhmat/Opetuksen-koulutuskalenteri/SitePages/Kotisivu.aspx>

Tuusulan kunta sai valtakunnallisen Liikkuva koulu -tunnustuspalkinnon hyvin tehdystä työstä hankkeessa. Palkinnon kunniaksi järjestettiin ”Liikkuva koulu Goes Torilla tavataan” -tapahtuma, johon kutsuttiin kaikki 2. luokkalaiset sekä lähialueen esiopetuksen oppilaita. Lisäksi tapahtumaan oli vapaa pääsy muillakin kuntalaisilla.

Tammikuussa 2019 Lontoossa pidettäville BETT-messuille osallistui kaksi opettajaa ja neljä hallinnon työntekijää. Matkan tarkoituksena oli tutustua teknologisen kehityksen nykytilaan ja tulevaisuuteen.

Olemme saaneet myönteiset valtion erityisavustuspäätökset seuraaviin hankehakuihin:

- Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen positiivisen diskriminaation edistämiseen, 68 320 euroa
- Valtionavustukset kaksikielisen opetuksen laajentamiseen, Kieli-Kievari, 25 000 euroa
- Valtionavustus kielten tutoropettajatoiminnan kehittämiseen, 10 000 euroa
- Valtion erityisavustus koulun kerhotoiminnan tukemiseen, 30 000 euroa
- Valtion erityisavustus koulutuksellista tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin esi- ja perusopetuksessa, 186 250 euroa
- Valtion erityisavustus lukiouudistuksen toimeenpanon tukemiseen, 72 252 euroa
- Yleissivistävän koulutuksen kansainvälistyminen, kansainvälistymisen kehittämishankkeet, Globaali-kasvatuksen poluista tienviitoiksi, 10 000 euroa
- KuumaTVT-verkosto alueellisen tutortoiminnan kehittäjänä, 209 000 euroa (yhteinen hanke, vetäjänä Nurmijärvi)

16 Uudenmaan kunnan yhteinen #Uutta koulua -hanke käynnistyi Tuusulan vetämänä helmi-huhtikuussa 2019. Hanke on osa Opetushallituksen #paras -koulu hanketta, josta saatiin 950 000 euroa valtionavustusta. Hankkeeseen on palkattu projektipäälliköksi Minna Lumme ja projektikoordinaattoriksi Maiikki Arola. Arolan irtisanouduttua koordinaattoriksi palkattiin Heidi Zopf. Hankkeessa kehitetään tasa-arvoisen peruskoulun edellytyksiä, johtamisen rakenteita, oppimisen tuen malleja ja oppilaiden hyvinvointia.

Robottiikkapaketti hankittiin kuntaan vuoden 2019 alussa. Robottiikkalainaston toiminta käynnistyi opettajien koulutuksella 5.2.2019. Paketissa on kattavasti robottiikkavälineistöä alakoulusta yläkouluun. Koulut ovat lainanneet välineistöä ahkerasti, ja kaikki välineet ovat olleet jatkuvasti käytössä. Syksyllä robottiikan pedagogista hyödyntämistä tuetaan tutoropettajatoiminnalla.

Kansainvälisten kouluvierailujen EDUPacks –toiminta on ollut käynnissä lukuvuoden 2019-2020. Osana EDUPacks-vierailuja olemme tarjonneet omille opettajillemme ja asiantuntijoillemme kouluttamisen mahdollisuuden. Tammikuussa 2019 isännöimme 50 tsekkiläisen täydennyskoulutettavan opettajan ja rehtorin ryhmää. Heille järjestettiin kouluvierailujen lisäksi kaksi koulutuspäivää, jotka toteutettiin hallinnon asiantuntijoiden, opettajien sekä kirjaston ja museon työntekijöiden voimin. Huhtikuussa 2019 isännöimme australialaisten opettajien ryhmää, joiden kanssa järjestettiin koulu- ja päiväkotivierailujen lisäksi yhteisen oppimisen keskustelufoorumi. Siihen osallistui kymmenkunta omaa opettajaamme, rehtoriaamme tai asiantuntijaamme.

Lukuvuonna 2018-2019 koulujen kerhotoiminnassa on ollut 11 seura- tai järjestökumppania. 8.4.2019 päättyneessä haussa saimme 16 hakemusta seuroilta ja yhdistyksiltä kerhoyhteistyöhön. Pystymme tarjoamaan yhteistyön mahdollisuuden suurimmalle osalle hakijoista. Rahoitus rakentuu osallistavan budjetoinnin kerhorahasta ja Opetushallituksen myöntämästä valtionavustuksesta. Seurojen ja yhdistysten apu on tuonut koulujen kerhotoimintaan runsaasti monipuolisuutta. Koulujen kerhotoimintaan saatiin lukuvuodelle 2019-20 mukaan 16 seuraa tai yhdistystä.

Yksi Mikkolan koulun 7-9 F-luokista siirtyi Hyrylän yläkoulun tiloihin lukuvuoden alusta. Tällöin oppilailla on mahdollisuus integroitua yleisopetuksen oppitunneille Hyrylän koulussa ja saada ikätasoista sosiaalista kanssakäymistä.

Etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen käyttämisen pilotointi aloitettiin huhti-toukokuussa pahimmin sisäilma-oireista kärsivien oppilaiden tukemiseksi. Pilotissa on mukana viisi yläkouluikäistä oppilasta ja etäyhteydellä opetusta antaa 4-6 aineenopettajaa. Etäopetuksesta valmistellaan lukuvuodeksi 2019-2020 pysyvää järjestelyä, jossa yksi opettaja toimii etäluokan koordinoivana opettajana, ja antaa kaksi tuntia päivässä lähitukea oppilaille Kirkonkylän koulussa. Etäopetuksen järjestäminen lisää kustannuksia yhden opettajan verran ja kustannusarvio syksyille 2019 on n. 25 000€.

Osana palveluverkon uudistamista ja kesun tavoitteiden toteuttamista on lähdetty kehittämään koulujen johtoryhmätyöskentelyä. Kuuden koulun johtoryhmät ovat yhteisessä hankerahoitteisessa johtoryhmävalmennuksessa, jossa kehitetään johtoryhmän kykyä toimia muutoksessa.

Riihikallion ja Ruotsinkylän kouluille päätettiin hankkia väistötiloja sisäilmahaasteiden vuoksi. Väistötilat saatiin käyttöön elokuussa 2019.

Resursointiin vaikuttavia tekijöitä:

- Riihikallion ja Ruotsinkylän av –välineiden hankinnat 30 000 € vuodelle 2019. Kalustehankinnat huomiointiin ensimmäisessä osavuosikatsauksessa ja niiden suuruus on 210 000 €.
- Riihikallion koululle joudutaan hankkimaan väliverhoja, jotka korvaavat kiinteitä seiniä ja tuovat joustavuutta tilojen käyttöön. Verhojen kustannusarvio on 18 000 € ja siihen tarvitaan lisärahoitusta. Lisäksi tilakeskus on ilmoittanut rakennushankkeen tuovan lisäkustannuksia, jotka eivät sisälly vuokriin. Tämä summa tarkentuu syksyn aikana.
- Hankerahoitusten omavastuu vaikuttaa kuluvan vuoden talousarvion toteutumiseen. Omavastuiden määrä tarkentuu, kun kaikista hankerahoituksista saadaan päätökset.
- Varhennetun kielen opettamisen aloittaminen kasvattaa tuntikehystä 60 vuosiviikkotuntia. Tämä nostaa kustannuksia n. 50 000 € syksyllä 2019. Koko vuoden kustannukset ovat n. 120 000 €, joka tulee huomioida vuoden 2020 talousarviossa.
- Etäopetuksen järjestelyt nostavat tuntiresurssia 20 vvt ja kustannus on syksyille 2019 20 000 €.
- Leasing –rahoituksen tarve on kasvanut mm. väistötilojen vuoksi. Kirkonkylän ja Riihikallion koulujen tvt/av –laitteistojen hankintaan tarvitaan lisäresurssia. Lisäksi vuonna 2019 vapautuu vanhojen laitteiden leasing -rahoitusta normaalia vähemmän. Vuodelle 2019 lisäresursoinnin tarve on 35 000 €

TUNNUSLUVUT

Perusopetus	tot 2014	tot 2015	tot 2016	tot 2017	tot 2018	TA 2019	31.8.
Oppilasmäärä, ka	4 973	4 987	5 044	5 120	5 169	5 168	5 159
Nettomenot €/oppilas, sis. ip-toiminnan	-8 172	-8 275	-8 380	-8 433	-8 543	-8 964	
Nettomenot €/oppilas *	-6 992	-7 140	-7 287	-7 411	-7 473	-7 925	
* ilman pääomavuokraa, kotikuntakorvauksia ja iltapäivätoimintaa							
Esiopetus	tot 2014	tot 2015	tot 2016	tot2017	tot2018	TA 2019	31.8.
Koulujen esiopetuksen oppilaat							
Oppilasmäärä	73	66	59	58	51	50	39
Nettomenot €/oppilas	-6 434	-5 559	-6 129	-5 864	-5 979	-5 836	

Nettomenot €/oppilas ilman kiinteistön pääomavuokraa, Nettomenot eivät sisällä esiopetuksen ostoja yksityisiltä päiväkodeilta	- 5 937	-5 149	-5 624	-5 522	-5 586	-5 429	
Kunnallisten ja ostopalvelupäiväkotien esiopetuksen oppilaat	362	393	406	446	378	400	

LUKIO

palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Rehtori Seppo Kärpänen

OLENNAISET TAPAHTUMAT TAMMI-ELOKUU 2019

Monion elinkaarikilpailutus päättyi Skanska-Caverionin voittoon ja valtuusto teki rakennuttamispäätöksen kesäkuussa. Kesän aikana suunnittelua jatkettiin huolimatta kilpailutusta koskevaa valitusta.

Monio valittiin Microsoftin Flagship school -projektiin yhtenä 17 koulusta ympäri maailmaa. Tuusula osallistui ensimmäiseen konferenssiin, joka järjestettiin Redmondissa Yhdysvalloissa. Monio herätti paljon kiinnostusta osallistujamaiden edustajissa mm. puurakentamisen ja uudenlaisten oppimisympäristöjensä ansioista.

Elokuussa aloitettiin kaikissa toimipisteissä tiimilukiotoiminta. Kaikki opiskelijat kuuluvat johonkin tiimiin, jotka huolehtivat lähes kaikista opetuksen ulkopuolisista tapahtumista. Tarkoituksena on lisätä opiskelijoiden osallisuutta ja antaa vastuuta tapahtumien järjestämisessä.

Keväällä valmistui yhteensä 160 uutta ylioppilasta. Yhteishaussa Tuusulan lukion ensisijaisten hakijoiden määrä väheni jonkin verran viime vuodesta, mutta paikat saatiin tästä huolimatta hyvin täyteen. Keskiarvoraja nousi kaikissa toimipisteissä yli 7:n; Hyrylässä 7,54, Jokelassa 7,42 ja Kellokoskella 7,55. Lukio-opintonsa aloitti 220 uutta opiskelijaa, joista Hyrylässä 120, Jokelassa 64 ja Kellokoskella 36. Yhteensä Tuusulan lukiossa on näin ollen 652 opiskelijaa.

Lukio on saanut hankeavustuksen Liikkuva lukio – hankkeen jatkamiselle. Laajennetut oppimisympäristöt Hanke jatkuu osana opiskelijoiden tiimitoimintaa. Lisäksi on haettu ja saatu hankeavustus Uuden lukiolain toteuttamisen tukemiselle, hankkeen nimi on *Rohkeat kokeilut ja toimivat käytännöt*. Perusopetuksen kanssa yhdessä olemme mukana Yleissivistävän koulutuksen Kansainvälistymisen hankkeessa. Tuusulan lukio on mukana myös Keski-Uudenmaan Lukio-tutor- hankkeessa, joka käynnistyy syksyllä. Tuusulan lukion Erasmus+ toiminnassa on jatkettu opettajien kansainvälisiä koulutuksia ja yhtä opiskelijahanketta Jokelassa. Elokuussa varmistui myös, että Tuusulan lukion on Unesco-koulu.

TUNNUSLUVUT

Lukio	tot 2014	tot 2015	tot 2016	tot 2017	tot2018	TA 2019	31.8.
Opiskelijamäärä	560	561	558	575	608	624	620
Nettomenot €/oppilas	-6 810	-7 441	-7 698	-7 401	-6 947	-6 950	
Nettomenot €/oppilas ilman kiinteistön pääomavuokraa	-6 351	-6 469	-6 716	-6 514	-6 129	-6 079	

TUUSULAN OPISTO

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Rehtori Timo Rusanen

OLENNAISET TAPAHTUMAT TAMMI-ELOKUU 2019

Tuusulan kansalaisopiston nimi muuttui Tuusulan Opistoksi 1.7.2019. Vastaavasti Tuusulan kansalaisopiston lasten ja nuorten kuvataidekoulun nimi on lyhentynyt Tuusulan kuvataidekouluksi. Näitä nimiä sekä opiston, kuvataidekoulun ja muun taiteen perusopetuksen toimintaa tehdään tunnetuksi tehostetulla markkinoinnilla. Uusia nimiä juhlistettiin elokuussa pitämällä opettajien kokous toiminnallisena iltapäivänä, jolloin opettajat tutustuivat kokeilemalla eri alojen työpajoja. Myöhemmin syksyllä pidetään kuntalaisille kahvitilaisuus uusien nimien merkeissä.

Opiston opetustuntimäärä kasvoi keväällä 2019 verrattuna kevääseen 2018 yli 4 %, runsaat 200 oppituntia, kun opistossa siirryttiin syksyllä 2018 koko lukuvuoden kattavaan ilmoittautumiseen. Oppitunteja lisäsi myös kuvataidekoulun siirtyminen uuteen opetussuunnitelmaan, joka kasvatti perusopintojen ja syventävien opintojen opetustuntien määrää. Oman erillisen valtionrahoituksensa ja tuntimääräkehyksensä myötä jatkuu alkuvuonna 2019 alkanut luku- ja kirjoitustaidon opetus tuusulalaisille maahanmuuttajille Jokelassa syysluku- kaudella 14 lähitunnin ja 6 etätunnin voimin viikossa.

Kuvataidekoulun päätoimisen opettajan, Laura Nurron toimenkuvaa tarkennettiin keväällä suunnittelijaopettajaksi. Lauran toimenkuvaan sisältyy myös Tuusulassa tehtävän taiteen perusopetuksen koordinointi. Laura kehittää ja sovittaa yhteen Tuusulassa tarjottavaa lasten ja nuorten kuvataiteen, musiikin, kädentaitojen, tanssin ja sirkustaiteen opintoja. Tavoitteena on jatkossa vakinaistaa kuvataidekoululla annettavaa tuntiopetusta päätoimisiksi opettajan viroiksi, jolloin nyt tuntiopetuksena tarjottavaa uuden opetussuunnitelman mukaista opetusta voitaisiin opettaa entistäkin pitkäjänteisemmin.

Liikunnan koordinaattori Sami Liehu aloitti tehtävässään vuodenvaihteessa. Samin tehtävät ovat osaksi Tuusulan Opistossa ja osaksi liikuntatoimessa. Sami mm. edistää Opiston ja liikuntatoimen yhteistyötä ja työnjakoa sekä kehittää liikunnan kurssitarjontaa ja liikunnan julkisuuskuvaa Tuusulassa. Tuusulan Opiston ja liikuntatoimen opetustarjonta on koordinoitu mm. Samaan oppaaseen ja ilmoittautumisjärjestelmään. Jatkossa koordinointi ulottuu pienempiinkin opetuspisteisiin ja myös kuntien välistä yhteistyötä lisätään.

Uuden Monio-rakennuksen suunnittelu jatkuu. Hanke on tiivistänyt ja monimuotoistanut Opiston yhteistyötä lukion ja paikallisten taiteen perusopetuksen oppilaitosten kanssa etenkin yhteisten tilojen suunnittelun myötä. Yhteistyötä edistää myös taiteen perusopetuksen entistä systemaattisempi koordinointi.

Tuusulan Opisto on mukana yhdessä naapuriopistojen kanssa Digistä mua! Ja Hae mut! -hankkeissa, joissa tuusulalaisia perehdytetään käytännön digitaitoihin arkipäivän toimintaympäristöissä, kuten liikkeissä, kirjastoissa, asuinalueilla ja pop up -tapahtumissa. Lisäksi digineuvoja on mukana joillakin kirjastoauto Kirren reiteillä. Toisessa naapuriopistojen kanssa yhteistyössä alkavassa hankkeessa kehitetään digitalisaatiota opetuksen voimavarana, mm opetusalustoina, opetuksen yhteisöllisyys säilyttäen.

TUNNUSLUVUT

Tuusulan opisto	tot 2014	tot 2015	tot 2016	tot 2017	tot2018	TA2019
Bruttomenot €/asukas	-23	-22	-21	-21	-23	-23
Oppituntien määrä	10 191	9 498	9 662	10 159	10 552	11 050
Kurssiopiskelijat	6 947	6 589	6 197	6 397	6 561	7 000

KASVUN JA OPPIMISEN TUKI

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Kasvun ja oppimisen tuen päällikkö Helena Palola

OLENNAISET TAPAHTUMAT TAMMI-ELOKUU 2019

Kasvun ja oppimisen tuen yksikön toimita laajeni vuoden alusta koululaisten perheohjaajilla ja kohdennettu nuorisotyö siirtyi osaksi työllisyyspalveluja.

Psykologi- ja kuraattoripalveluiden osalta kevät sujui hyvin. Avoinna olleisiin kuraattorin sijaisuuksiin saatiin palkattua päteviä henkilöitä. Kesän aikana sekä johtava psykologi että yksi koulupsykologi sanoutuivat irti tehtävistään. Tehtäviä ei ole saatu täytettyä elokuun loppuun mennessä. Riskinä on, että tehtäviä ei saada täytettyä syksyn aikana ja tällä on vaikutusta psykologipalveluiden saatavuuteen. Mikäli tehtäviä ei saada täytettyä, psykologipalveluja on tuotettava ostopalveluna.

Yksikön työntekijät kirjaavat asiakastiedot Aura järjestelmään. Kuluvaan vuoteen aikana määritetään ohjelmasta saatavat indikaattorit, joilla mitataan työn vaikuttavuutta ja työajan jakautumista yhteisöllisen ja yksilökohtaisen työn osuudelta. Kevään aikana on seurattu yhteisöllisen työn osuutta psykologien ja kuraattorien työajasta. Kevään osalta kuraattorien työajasta keskimäärin n. 25% kohdentui yhteisölliseen työhön. Psykologien kohdalla yhteisöllisen työn osuus oli n.20%.

Opiskeluhuollon henkilöstö osallistui Mäntsälän kunnan järjestämään Opiskeluhuollon koulutustilaisuuteen. Kasvun ja oppimisen tuen henkilöstö on osallistunut opetushallituksen järjestämään erityisopetuksen päivään, VIP- verkoston koulutuspäiville ja OTF-päiville Tampereella. Kevään aikana on valmisteltu yhteistyössä lähikuntien kanssa opetustoimen henkilöstölle suunnattua oppilaan hyvinvointia tukevaa NEPSY- koulutusta. Koulutus käynnistyy syksyllä.

Vuoden 2019 painopistealueena on yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittäminen. Kevään lopussa tehtiin kysely oppilashuollon toteutumisesta kouluissa. Kyselyn perusteella voidaan todeta, että yhteisöllisen työn osuus koulun oppilashuoltotyössä on lisääntynyt ja tullut rakenteellisesti vahvemmaksi. Samoin koulun henkilöstön tietoisuus oppilashuoltotyöstä on lisääntynyt verrattuna 2016 tehdyn kyselyn tuloksiin.

Oppimisen tuen asiantuntijan tehtävään on saatu vakinainen työntekijä elokuun alusta.

VARHAISKASVATUS

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö Hannamari Halinen

OLENNAISET TAPAHTUMAT PALVELUALUEELLA TAMMI-HUHTIKUU 2019

Varhaiskasvatuspalvelut lapsimäärä 31.12.	tot2013	tot 2014	tot 2015	tot 2016	tot.2017	tot 2018	TA2019	31.8.
Kunnallinen päiväkotihoito <i>joista ilta- ja vuorohoidossa</i> <i>joista eo:ssa ja täydentävä ph</i> <i>joista pelkässä esiopetuksessa</i> <i>joista tuetussa vk:ssa</i>	1341	1308	1337	1340	1311	1264	1270	1185
Kunnallinen perhepäivähoito <i>Varahoitopaikkojen määrä</i>	174	165	137	119	113	100	95	77
Kunnallinen päivähoito yhteensä	1515	1473	1474	1459	1424	1364	1365	1262
Lasten kerhot / kerhopaikat Avoimet perhekerhot / kussakin kuntakeskuk- sessa								
Perhekeskustoiminta / Avoin varhaiskasvatus	78	78	80	68	60	84	90	80
Ostopalvelupäiväkotihoito	92	119	88	57	56	59	56	66
Yksityinen päiväkotihoito <i>joista esiopetuksessa</i>	402	430	412	440	437	474	390	425
	78	96	96	101	76	78	70	91
Yksityinen perhepäivähoito	93	92	90	67	44	52	50	66
Yksityinen päivähoito yhteensä	495	522	502	482	481	526	445	491
Lakisääteinen kotihoidon tuki	684	651	636	660	590	510	600	531
3-6-vuotiaiden Tuusulan kotihoidon tuki	30	0	0	0	0	0	0	0
Kotihoidon tuki yhteensä	714	651	636	660	590	510	600	531
Kaikki hoitomuodot yhteensä	2894	2843	2780	2726	2611	2543	2556	2430
Alle 2- kuntalisä ja sen sisaruslisä (saavat lisäksi lakisääteistä kotihoidontukea) * 2013 alk. kaikki hoitomuodot yht. laskettu mu- kaan lasten kerhot, 2016 alk. pelkässä esiopetuksessa olevat lapset	398	315	243	200	173	211	200	230

Syksyllä kunnallista varhaiskasvatusta on 15 päiväkodissa, joissa toimii yhteensä 80 lapsiryhmää. Perhepäivähoitajia on 28. Ostopalvelupäiväkoteja on yksi ja yksityistä palvelua tuottavia 10. Ostopalvelupaikkoja on ostettu vuoden mittaisella sopimuksella Kellokosken alueelle Hyökännummen päiväkodista Mäntsälästä kahdeksan paikkaa.

Alku vuoden aikana varhaiskasvatuksen palvelualueella keskeistä on ollut palveluverkkouudistuksen edistäminen ja siihen liittyvien muutostöiden huomioiminen tulevaisuuden suunnitelmissa ja käytännön

toimenpiteissä. Muutokseen liittyviä asioita on työstetty yhdessä esimiehistä koostuvissa oppimisympäristö- ja johtamisen työryhmissä. Keväällä on vierailtu uudessa vantaalaisessa päiväkodissa ja kalustevalmistajan näyttelytiloissa myös toimintaa jatkavien oppimisympäristöjen kehittämiseksi. Työryhmät ovat ottaneet käyttöönsä Teams-sovelluksen. Sovellukseen saatiin koulutusta kevään aikana.

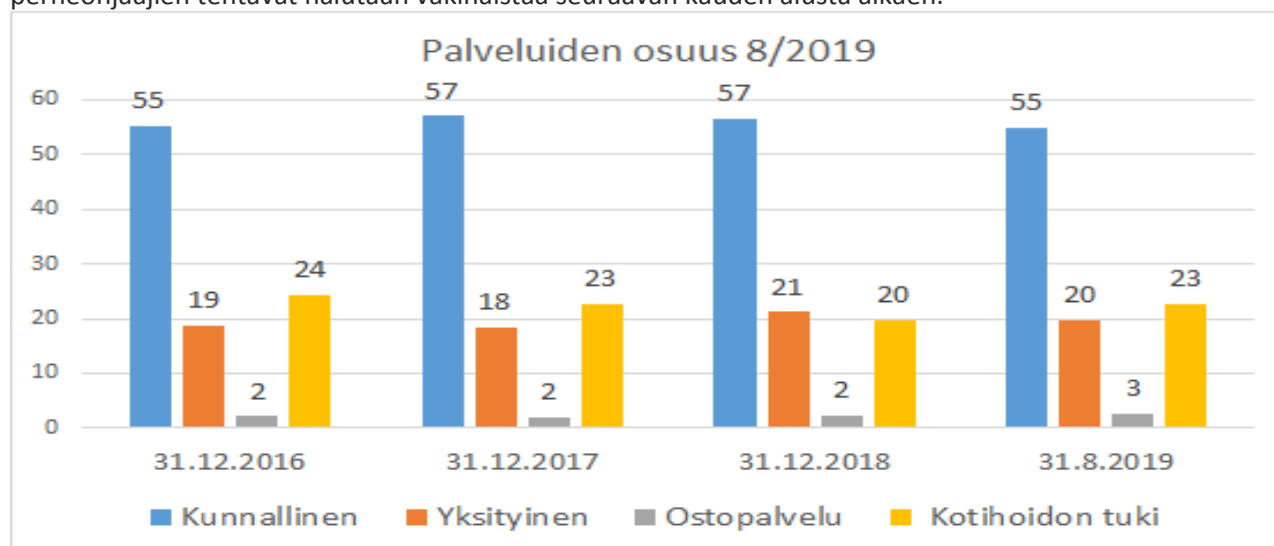
Kirkonkylän kampuksen strategisen suunnitelman valmistelu on saatu päätökseen. Päiväkoti Martta Wendelinin hankesuunnitelma on hyväksytty kunnanhallituksessa. Hankkeen suunnittelun kilpailutus on käynnistetty keväällä 2019 tontin asemakaavan vahvistuttua.

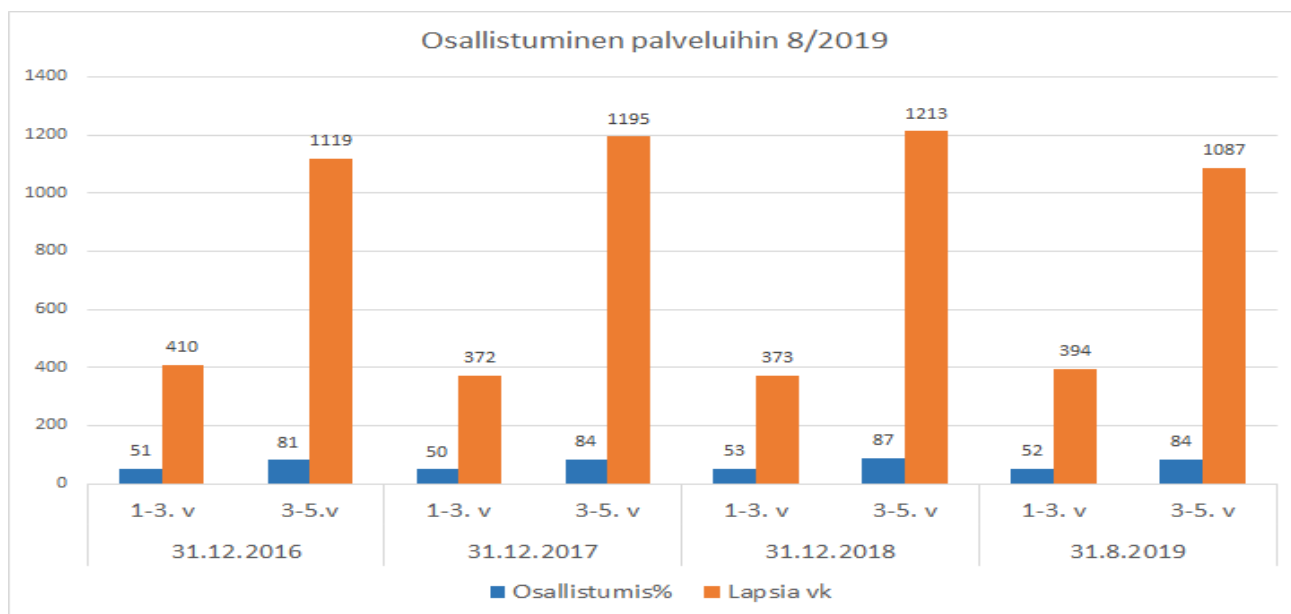
Varhaiskasvatuksessa otetaan käyttöön kansallinen tietovarantojärjestelmä Varda. Järjestelmästä on säädetty varhaiskasvatuslaissa. Tiedot kunnan palveluita järjestävistä yksiköistä ja palveluissa olevista lapsista siirtyvät varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmän kautta Vardaan. Syksyn 2019 aikana Vardaan siirtyy varhaiskasvatuksessa olevien lasten huoltajien tiedot. Tulevaisuudessa Varda tarjoaa kunnille ajantasaista tietoa ja mahdollistaa tutkimuksen teon kansallisella tasolla. Varda tulee koskemaan myös yksityisiä palveluntuottajia vuoden 2020 alusta.

Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty. Suunnitelma hyväksyttiin kesäkuun lautakunnassa. Keskeiset muutokset suunnitelmassa koskevat syksyllä voimaan tullutta varhaiskasvatuslakia. Lapsia ja huoltajia tavattiin suunnitelman teossa laskiaisriehan yhteydessä ja Pehmolelun yökylä -vierailulla Hyrylän kirjastolla. Paikallinen suunnitelma koskee myös osaa yksityisiä palveluntuottajia.

Varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelmaa on tehty yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa. Henkilöstölle on tehty suunnitelmaan liittyvä kysely. Suunnitelma valmistuu syksyllä ja sen tueksi on suunniteltu aiheeseen liittyviä koulutuksia seuraavalle toimintakaudelle. Suunnitelma täydentää paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa. Kulttuuritoimi esitteli suunnitelmaa kotiseutupäivillä.

Varhaiskasvatukseen on saatu hankerahoitusta, joilla rekrytoitiin kaksi taidepedagogia ja perheohjaaja varhaiskasvatukseen seuraavan kauden ajaksi. Taidepedagogit työskentelevät Pertun ja Mainingin päiväkodeissa. He toimivat yhdessä tai kahdessa lapsiryhmässä, joissa on kasvun ja oppimisen tuen tarvetta. Taidepedagogi toimii yhdessä lapsiryhmän kasvatushenkilöstön kanssa ja käyttää toiminnassaan taidepedagogisia toimintatapoja ja työmuotoja tukien lasten kasvua, kehitystä ja oppimista. Varhaiskasvatuksen perheohjaaja tarjoaa perheille tukea arjen sujumiseen, vanhemmuuden, lasten kasvatuksen ja parisuhteen haasteisiin. Perheohjaaja työskentelee Pellavan päiväkodissa. Toimintaa on mahdollista laajentaa vakinnuttamisen jälkeen lähialueen muihin päiväkoteihin. Työmuotoina ovat mm. keskustelut, kotikäynnit, palveluohjaus, verkostoyhteistyö ja vertaisryhmät. Myös henkilöstön konsultointi kuuluu työhön. Sekä taidepedagogien, että perheohjaajien tehtävät halutaan vakinaistaa seuraavan kauden alusta alkaen.

KUNNALLINEN VARHAISKASVATUS

Palveluyksikkö

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö Hannamari Halinen

OLENNAISET TAPAHTUMAT TAMMI-ELOKUU 2019

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa oli elokuussa 1262 lasta. Luku sisältää myös perhepäivähoidossa ja esiopetuksessa olevat lapset.

Lasten sosiaalisten- ja kaveritaitojen tukeminen on toiminnassa keskeistä ja tavoitteellista. Varhaiskasvatuksessa käytetään restoratiivista lähestymistapaa ja sovittelua koko yhteisön hyvinvoinnin rakentajana. MiniVerso toimintaa on tehostettu päiväkodeissa vertaissovittelun harjoittelun myötä ristiriitatilanteissa. MiniVerso-mentorit kävivät kaikissa yksiköissä keväällä ja esimiehet saivat aiheesta lisäkoulutusta. Syksyllä koulutusta on varajohtajille.

Palveluverkko muutokseen liittyvän Mattilan päiväkodin toiminta päättyi juhannukseen 2019. Alueen varhaiskasvatukseen sijoittuivat jatkossa Hyrylän alueen muihin päiväkodeihin. Palveluissa sisällä olevat lapset sijoittuivat Mainingin ja Hyrylä-Väinölän päiväkodeihin uuden toimintakauden alkaessa elokuussa.

Päiväkoti Pellavassa on saatu remontin jälkeen kaikki tilat käyttöön. Pellavassa on aloittanut uusi esimies edeltäjän eläköityessä 1.10.2019. Kolsa-Lepolan varhaiskasvatukseen on valittu uusi esimies 1.5.2019 alkaen. Varhaiskasvatuksen henkilöstön keskitetty rekrytointiprosessi on tehty huhtikuussa. Varhaiskasvatukseen valittiin 4 lastenhoitajaa ja 10 lastentarhanopettajaa. Varhaiskasvatuksen henkilöstön tehtävänkuvia on valmisteltu ja tehty yhdessä henkilöstöpalveluiden kanssa. Varhaiskasvatuksen tehtävänimikkeet vaihdetaan yhtä aikaa tehtävänkuvien hyväksymisen yhteydessä.

Kievarin päiväkodissa aloitettiin syksyllä 2019 kielirikasteinen toiminta suomenkielisten 3-5-vuotiaiden lasten ryhmässä. Tavoitteena on ruotsinkielisen koulupolun rakentaminen myös kotona suomea kotikielenä puhuville lapsille. Kieli-Kievari niminen hanke on saanut valtion erityisavustusta kaksikielisen opetuksen käynnistämiseen.

Avoimen varhaiskasvatuksen Perhekeskukset muuttivat nimensä helmikuussa 2019 Perhetuviksi. Nimi muutettiin perhetuviksi, johtuen perhekeskus- käsitteen sisältämistä muista tehtävänkuvista ja kokonaisuuksista. Avoimen varhaiskasvatuksen perhetuvat ovat avoimia kohtaamispaikkoja, jotka toimivat vanhempien ja lasten yhteisinä olohuoneina. Perhetuvassa voi tutustua samassa elämäntilanteessa oleviin perheisiin ja saada vertaistukea. Perhetuvan ovet ovat avoimina kaikille lapsiperheille ja ovat osa varhaiskasvatuksen palveluverkkoa. Lasten kerhot ja avoimet perhekerhot ovat jokaisen perhetuvan viikoittaista toimintaa. Tämän lisäksi olemme järjestäneet avoimessa varhaiskasvatuksessa lapsille ja huoltajille suunnattuja yhteisiä kerhoja. Syksyllä 2018 alkaneita kerhoja perheille jatkettiin tammikuussa 2019 ja edelleen syksyllä. Perheillä on ollut mahdollisuus osallistua perhejoogaan, vauvalassa on ollut vauvahierontaa. Maaliskuussa alkoi myös Notkokuiston perhetuvassa lasten eroryhmä 6-9 vuotiaille lapsille. Kesätoiminnassa oli Perinneleikit - yhdistyksen järjestämä tapahtumapäivä jokaisessa perhetuvassa.

Varhaiskasvatuksessa kokeiltiin kahden kuukauden ajan Lukulumo- sovellusta keväällä 2019. Se tarjoaa satuja useilla eri kielillä ja tukee lasten kielellistä kehitystä. Lukulumo päätettiin ottaa Tuusulassa käyttöön seuraaviksi kolmeksi vuodeksi.

Varhaiskasvatuksen kansainvälistä toimintaa on tehty yhteistyössä Keudan kanssa. Kaksi varhaiskasvatustyöntekijää oli Erasmus + -asiantuntijaliikkuvuusjaksolla tutustumassa paikalliseen varhaiskasvatukseen 25.2.-1.3. Tanskan Roskildessa. Projektiviikon työpajoissa keskusteltiin varhaiskasvatuksen käytännöistä ja työntekijöiden kouluttautumisesta eurooppalaisten kollegojen kanssa. Vierailu paikallisiin päiväkoteihin herätti ajatuksia ja laajensi näkökulmaa, esimerkiksi ulkoilu ja luonto ovat iso osa tanskalaista varhaiskasvatusta.

Esimiehet osallistuivat Oph:n varhaiskasvatuspäiville helmikuussa sekä esi- ja alkuopetuksen päiville huhtikuussa.

ESIOPETUS

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö Hannamari Halinen

OLENNAISET TAPAHTUMAT TAMMI-ELOKUU 2019

Sivistysjohtaja on vierailut varhaiskasvatuspäällikön kanssa kaikissa kunnan esiopetusta antavissa varhaiskasvatuksen toimipisteissä. Vierailut esiopetusryhmissä kertoivat tarpeesta tehdä yhä tiiviimpää yhteistyötä perusopetuksen kanssa. Esiopetuksen asiakaskysely on avattu huoltajille viikolla 16.

Kirkonkylän koulun 2009-luvun siiven sisäilmahaasteiden vuoksi koululla toimineet esiopetusikäiset lapset sijoitettiin Mainingin päiväkotiin viikolla 9.

Esiopetustoiminta lakkasi Paijalan puukoulussa toukokuussa 2019 tilojen sisäilma haasteiden vuoksi. Alueella esiopetus toimii jatkossa Nummenharjun päiväkodissa, jolla on ostopalvelusopimus Tuusulan kanssa.

Esimiehistä puolet on osallistunut Oph:n esi- ja alkuopetuksen päiville. Keskeistä tulevan kauden esiopetuksen kehittämisessä on esi- ja alkuopetuksen välisen yhteistyön kehittäminen.

Esiopetuksen asiakaskysely oli huoltajille huhtikuussa.

YKSITYINEN VARHAISKASVATUS

Palveluyksikkö

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuksen asiantuntija Vesa Joronen

OLENNAISET TAPAHTUMAT TAMMI-ELOKUU 2019

Yksityisellä varhaiskasvatuksella on Tuusulassa vakiintunut asema. 1-6-vuotiaista lapsista n. 20 % käyttää yksityistä varhaiskasvatusta. Toimintakauden 2019-2020 alkaessa yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli 491 lasta, joista 91 lasta oli esiopetuksessa.

Kuuma-kuntien kanssa on valmisteltu yhteinen yksityisen varhaiskasvatuksen ohjaus-, neuvonta- ja valvontakäsikirja. Käsikirjan tarkoituksena on yhtenäistää ohjausta, valvontaa ja neuvontaa Kuuma- kuntien alueella toimiville yksityisille palveluntuottajille. Tuusulassa käsikirja otetaan käyttöön sekä päiväkotit- että perhepäivähoidossa elokuusta 2019 alkaen.

Palveluntuottajia on tavattu kevään aikana yhteistyöpalaverissa kahdesti. Keväälle suunnitellut yksikkökoh-
taiset käynnit toteutuivat suunnitelman mukaisesti. Syksylle 2019 on suunniteltu kaksi yhteistyöpalaveria. Palaverien lisäksi yksityiset palveluntuottajat osallistuvat varhaiskasvatuksen järjestämiin koulutuksiin.